

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Poenis. Tit. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

nice, M. CCC. XXXII. 8. Idus Martii, Pontificat. nost.
Anno 2.

CAP. IV.

Premissò tenore duarum constitutionum, dicit quod hospitialis sancti Ioannis ex statuto, consuetudine, vel privilegio habentes annalia beneficiorum vacantium, percipere debent portionem, quam haberent beneficia obtinentes, si in illis essent residentes.

Ioannes XXII. Magistro & fratribus hospitiali sancti Ioannis Hierosolymitanis.

Exhibita nobis ex parte vestra petitio continebat, quod dudum post constitutionem per nos editam, qua specialiter & expresse caveretur, quod habentes annalia in ecclesiis de consuetudine, privilegio, vel statuto, qui ratione dictorum annulum fructus primi, vel secundi, vel alterius cuiuscunque sequentis anni beneficiorum vacantium sibi hactenus in toto vendicaverant, nihil exinde ultra summam, pro qua unumquodque beneficiorum ipsorum confuevit in decima solutione taxari, praetextu cuiusvis privilegii, consuetudinis, vel statuti quovis modo percipient; sed ipsius summae perceptione duntaxat deberent esse contenti, totali residuo prædicta obtinibus beneficia remanerent: nisi forsitan illi, qui fructus illos soliti essent cum integritate percipere, mallem ipsi habere residuum, & obtinibus beneficia dimittere summan memorata: quo casu percipiendi quod mallingent, erat eis optio derelicta. Quandam aliam declaratoriam constitutionem fecimus, in qua specialiter caveratur, quod si hujusmodi beneficiorum obtinentes in Ecclesia, in qua specialiter illud beneficium existet, minime responderent, ad debitum servitium impendendum, capitulo ejusdem ecclesie nihil deberet accrescere: quem cessante causa a, cessare debeat pariter, quod vigeat. Quodque ex verbis declarationis hujus satis innui videatur, quod fructus beneficiorum non residentium accrescere debeant habitibus annalia memorata. Verum ex eo, quod in declaratione dicta non continetur expressio de perceptione annualium beneficiorum vacantium vobis debitorum de prædictis consuetudine, privilegio, vel statuto quo ad fructus non residentium in eisdem, qui vobis accrescere debent, nullum adhuc communidem afferri potuisse: licet (ut primitur) dicti fructus capitulo non accrescant. Quare nobis humiliter supplicatis, ut quod in hujusmodi declaratione nostra tacite innuitur, declarate expressius dignaremur. Nos itaque petitionem vestram juri consonam assimilantes, ac properantes in hac parte quieti & indemnitati vestre providevolentes, presenti oraculo declaramus, quod fructus prædicta ecclesie vel beneficiorum vacantis, cuius annalia, in quibus constitut, debentur vobis ex privilegio, consuetudine, vel statuto, etiam pro ea parte, quae obtinibus prebendam vel beneficium hujusmodi (si in ecclesia, ubi illa constitut, personalem residentiam facerent) debetur, si non resident ibidem vere vel interpretative, ut pote per speciale privilegium Apostolicum, vel alias exacte rationabil ab hujusmodi residentia legitime excusat: cum dicta pars (ut primitur) capitulo non accrescat, vobis accrescere debet, secundum intentionem & mentem declaratorie memoratae. Nulli ergo omnino hominum, &c. ut supradicatur. Si quis autem hoc attendere presumperit, &c. ut supradicatur. Datum Avin. Calend. Martii, Pontificat. nostri Anno 5.

a L. adigere, & quam vix. ff. de iure patron. cap. cum cassante, de appellat.

DE POENIS.

TIT. VIII.

CAP. VNICVM.

Episcopus Caturens, propter variae excessus per ipsum perpetratos, presertim quia sedi Apostolice, suis subditis & suis ipsi injurious fuerat, varia pena incurrit: quantum perpetua depositione sententiam meruit, privatusq. fuit pontificali, sacerdotali & alio quolibet officio, & ad perpetuum carcero condemnatus. Doctrina utilis hi nobis tributur: ut felices cognoscamus crimina & excessus, pro quibus prelatus deponi posset. Facit ad hoc c. virtutem extra, de dole & contumaciam & c. ex literis, & c. tanta est clavis Petri de excessibus prelati. Et nisi antiquis libri hyc. c. sub tit. de penit. annotavissent, sub tit. de excessibus prelati, possumus fuisse.

Ioannes XXII.

DIVINIS exemplis, que nostrorum debent esse, actum regula, patenter instituimus, aures nostras subditorum a fini propulsis oppressorum indebet & aggravatorum injustie non obturare clamoribus, sed ipsi ipsa potius compassivis affectibus inclinare: ut si per solertia inquisitionis indaginem clamores hujusmodi opere a completos esse viderimus, liberatiois opportune remedium sollicitis studiis apponamus: poena nihilominus debita punituri in hanc patratorum qualitatibus excessum illicitos oppressores. Omnipotens etenim Dominus audit b clamore populi sui, propter duritiam eorum, qui operibus præterant, dolentis, ad liberandum eum descendit, & summi templi proposto, qui iuxta nominis interpretationem in vias pravas inique diverterat commandando, sic ait c: Expellam te de statione tua, & de tuo ministerio te deponam. Dudum siquidem fama gravi, clamore frequenti, & querela flebili subditorum deferentibus nobis Hugonem Geraldum olim Caturen Episcopum, de multiplicatis excessibus, oppressionibus gravibus, enormibusque criminibus esse reum: Nos malo hujusmodi nolentes ante credere, quam probare, super illis inquisitionem per nos & per alios fieri fecimus diligenter. Et demum inquisitionis ipsius vi & examinato processu, luculenter invenimus quod eius fuerat vitiosus ingressus, cum per ambitionem nimiam & per abrupta timoniaca pravitatis ad pontificalem ascendisset honorem. Progressus autem ejus (ut excedente conveniret initio) injuriosus extiterat, quoad tria. Primo, videlicet quodam Apostolicam sedem, cui (licet ipsum honorasset in multis, & tandem ad episcopalis dignitatis apicem promovisset) terga vertens, non faciem, contemptum pro gratia, maleficium pro beneficio, & vituperium retulit pro honore. Appellationibus interdum ad sedem ipsam ab eo vel officialibus ejus per subditos oppressos emissis, nedium deferre contemperabiliter renuens, sed eas verbo vilipendens & facto, suis præcipiendo ministris, quod de appellationibus hujusmodi non curarent, ac nihilominus appellantes (qui bus contra oppressiones debuerat esse appellatio ipsa medium) nunc per captionis injuriam, nunc per spoliacionem beneficiorum, & alias indebet affligendo multipliciter, non abique viito ingratisdinus violans, juramentum fidelitatis ab ipso præstatum dicta sedi: nec veritus matris ecclesie transgressionem apertam, nonnullis quandoque per suas patentes literas de vacaturis mandavit beneficiis provideri, vias ad vacationem eorum aperiens nimis illicitas & suspicidas: perniciose etiam fuit, & frequens literarum Apostolicarum abusus. Secundo vero, quantum ad subditos, erga quos non pri prelati vel palloris peregit officium, quinimò tanquam fur improbos, crudelisque tyrannus sub pallio charitas.

a Gen. 18. b Exod. 3. c Isa. 22.

PPP 3

DE POENITENTIIS ET REMISSIO-
NIBUS.

TITULUS IX.

CAP. I.

Centesimo quog. anno visitantibus basilicam Petri & Pauli
stolorum, plenissima peccatorum remissionem concedit.

Bonifacius VIII.

tivi subsidii incusis terroribus; violentiis & injuriis illatis, dolosis inductionibus, & fraudibus exquisitis, veluti recurso iniquis, extorsionibus eos intollerabilibus pregravando: nunc binas in anno, nunc plures in die, nunc alias nimium excessivas, & ecclesiis importabiles, utpote multiplicato evasionum numero canonibus definito, interdum per se, interdum per alios procurations exigendo, pro libito visitationis officio quoque nullatenus, & regulariter non ad fructum correctionis, sed ad satranda cupiditatis affectum impenso, ad alios quastus illicitos, & damnatos, suum excutit frequenter ingenium, nec de modo, nec de causa curavit. Et quum invenit subditos suis in hoc reprobandi affectibus non-parentes, nec alias ab eis exigere potuit concupita, calumniosas delationes fieri, contra eos lites moveri, & diversa eis gravamina subdole procuravit plures inferri. Præterea non citatos legitime, nec convictos etiam, aut confessos, suis privatis beneficiis, occasionem pro causa confagens, non rationem in his, sed tyrannidem potius profundens personaliter. Multa fallax scienter instrumenta dñe, per suos illa faciens notarios publicari, & ut illis qualem ipse habuerat, ad ecclesiæ præberet ingressum, instituere ei præfentatos, seu institutionis sui eis concedere literas a plus renuit, nisi primus certa ibi, & magna pecunia proprie hoc exoluta. Multa ecclesiastica beneficia, nunc permutatione prætexta, nunc verò simpliciter in suis manibus resignata, modò jure (ut præcedebat) ordinario, modo super hoc (ut dicebat) Apostolico muninione indulto de facto scienter contulit; intervenientibus fraude, pacto, & simoniae pravitate subiectas sibi ecclesiæ occupans, earum redditus usurpavit; & si in suis fuit corrupti iudiciis, processum eorum, & si nem in pecuniarum commodum ordinando, quandoque justificans impium innoxium injūtè condemnans; sic & alios corrumperem judices pro obtinendo super oppressoribus inchoatis iusta victoria nisus fuit. Tertio, quantum ad se, ut qui sibi nequam existerer, nulli alii bonus esset, sua namque fama prodigus, se perjurii patentes involvit, irregulariterque laqueis irretivit, & (quod refere pudet) in corpus suum forniciando peccans per continua incontinentia vitium, quo se dum dudum feedaverat, pontificali postea decoratus honore, in sua ponere gloria maculam, & foemora sua non erubuit mulieribus inclinare. In his quidem eius si reprehendendis ingressus, sic scandalosus, perniciosus exemplo progressus, ut virio hujusmodi, sive culpis necius finem imponere, & periculosus egressus, cum adeo foret in ipsi habitu malitia, quod (remanente sibi adsoluta facultate) iniquitatis opere voluntas sibi desicere minimè speraret. Propter quod, ne prioribus pejus committeret, illud solum ultimam salubre remedium, ut quod velle non poteramus auferre, eriperemus vel posse. Nos itaque super præmissis & pluribus aliis ejus nefandis excessibus cum fratribus nostris ex fano consilio deliberatione cohabit diligenter; in præfatum Hugonem Geraldum, qui se omni honore ac dignitate reddidit tam indignum, qui que ob suas iniquitates, ne præsit, est abjectus à Deo, suis ligatum peccatis, omnique honore ac dignitate pontificali jam privatum a Domino, de consilio omnium & singulorum fratrum ipsorum, perpetuae depositionis sententiam duximus promulgandam. Pontificali eum, & sacerdotiali, & alio quolibet officio privantes, & ad perpetuum carcere condemnantes: ut ibi committendis cessantibus agat poenitentiam de commissis: Nulli ergo hominum licet hanc paginam nostra promulgationis & condemnationis infringere, vel ei a suu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indigneationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avignon. XV. Calend. Iunii. Pontif. nost. Anno 2.

Antiquorum a fida relatio quod unitibus ad honorabilem basilicam Principis stolorum de urbe, concessa sunt magna misericordia & indulgentia peccatorum. Nos igitur, quippe xta offici nostri debitum salutem appetimus & genuimus libertutis singulorum, hujusmodi remissionis & indulgentias: omnes & singulas ratas & gratias habent ipsas auctoritate Apostolica confirmamus & approbamus, & etiam innovamus, & praesentis scripti patentes communimus. Ut autem beatus Petrus & Paulus apostoli eò amplius honorentur, quo iporum bullis in urbe devotus fuerint à fidelibus frequentans, & filii ipsi spirituallium largitione numerum ex hismodi presentatione magis sonferint te referens: Nos de omnipotenti Dei misericordia, & eoniamdem Apostolica ejus meritis, & auctoritate confisi, de fratribus nobis consilio, & Apostolice plenitudine porficiatis, sensim in præfensi anno millesimo trecentesimo, à fidei anniversariis Domini nostri Iesu Christi paterio protinchaeto, & in quolibet anno centesimo fecimus, si indecas ipsas accessitibus reverenter, verè penitentibus & confessis, vel qui verè penitentibunt, & confitebunt in hujusmodi præfensi & quolibet centesimo fecerint annis, non solum plenam & largiorem, immo plenissimum suorum concedemus & concessus remissionem peccatorum: Statuentes, ut qui volentes in huiusmodi indulgentia à nobis concessa fieri patentes, si fuerint mani, ad minus XXX. diebus continuis, les intermissiones & saltus ferme in die: Si vero pergitur fons uitiosus, simili modo diebus XV. ad basiliicas existentem adant. Vndequisque tamen plus meetur, & excedat, & efficiatur consequeatur, qui basiliicas sibi amittit & devotus frequentabit. Nulli ergo animi hominem licet hanc paginam nostra confirmationis approbationis, innovationis, concessionis, & confirmationis infringere, &c. Datum Romæ apud basilicam beatorum VIII. Cal. Mart. Pont. nost. Anno 7.

CAP. II.

Annuus Jubileus, sive plenaria remissio, qui cum die regis liber centesimo anno omnibus vere penitentibus & confessis, visitantibus basilicas beatorum Petri & Pauli, per ipsum circuagrem ad annum quinquagesimum reducitur.

Clemens VI. Archiepiscopus Tarraconensis episcop. suffraganeus.

Vigenitus Dei filius de fine Patris in eternum dignatus est descendere matris, in qua & ex qua solle moralitatis substantiam divinitati sui, in supposita unitate, ineffabili unione conjunxit, id quod fuit, permittens, & quod non erat, assumens: ut haberet unde hominem lapsum redimeret, & pro eo satisficeret Deo Fatri. Vbi enim venit plenitudo temporis & misericordia filium suum factum sub lege, natum ex muliere, ut est

a Vide Dott. scholasticos l. 4. sent. dott. 19. 20. & 21. inde enim fons aperta, que traduntur in textu & glossa. add. Roffens, cœv. Luth. art. 17. & aliquot sequentibus. b ad Gal. 4. qui